

1 Melyek a polgári ügyekben alkalmazott határidők típusai?

A jog világában az idő múlása következményekkel jár. Polgári ügyekben a jogi helyzeteket két különböző típusú határidő érinti és korlátozza: anyagi jogi és eljárásjogi határidők. A határidőkre különös szabályok és számítási módszerek vonatkoznak attól függően, hogy anyagi jogi vagy eljárásjogi jellegűek-e. Kifejezett eltérő rendelkezés hiányában a jogszabályban meghatározott határidők anyagi jogi jellegűek.

A polgári ügyekben alkalmazott határidők tekintetében a portugál jogszabályok kifejezett hivatkozást tartalmaznak az elévülésre, az időmúlásra és a joggyakorlás elmulasztására (a polgári törvénykönyv 298. cikke).

Az elévülési időre való hivatkozáshoz fűződő jog akkor merül fel, amikor valamely jog jogosultja törvényben meghatározott időn belül nem gyakorolta az adott jogot, feltéve, hogy a jog szabadon gyakorolható a jogosult által és nem vonatkozik rá jogszabályi kivétel. A jogviszonyok biztos és biztonságos voltának fontosságát erősíti tehát az, hogy a joggyakorlás nem függeszthető fel határozatlan időtartamra. Az elévülési időre annak a személynek kell hivatkoznia, akinek előnye származik belőle; a bíróság hivatalból nem veheti figyelembe.

Valamely időtartam elmúlása szigorú értelemben azt jelenti, hogy a meghatározott időtartam elmúlásával valamely jog vagy jogi helyzet visszamenőleges hatály nélkül megszűnik.

Ha olyan kérdéssel összefüggésben merül fel, amelyről a felek nem rendelkezhetnek szabadon, akkor az időtartam elmúlását a bíróság hivatalból figyelembe veszi, és az eljárás bármely szakaszában lehet hivatkozni rá. Ha olyan kérdéssel összefüggésben merül fel, amelyről a felek szabadon rendelkezhetnek, akkor érvényesítéséhez peres vagy peren kívüli eljárásban hivatkozni kell rá.

A joggyakorlás elmulasztása azt jelenti, hogy törvényben meghatározott időtartamon belül nem élnek valaminek a teljes vagy részleges használatához – például a hasznainak vagy a gazdasági előnyeinek az élvezéséhez – fűződő joggal. Ez a vonatkozó jog kimerülését eredményezi.

A joggyakorlás elmulasztását a bíróság hivatalból nem veheti figyelembe.

Az eljárásjogi határidőket törvény határozza meg az ügyekre vonatkozó meghatározott hatások kiváltása érdekében (például az eljárás megindítására vagy az ellentmondás benyújtására nyitva álló határidők), és a határidőt minimum- vagy kötelező határidőként határozzák meg.

A minimumhatáridők arra szolgálnak, hogy meghatározott időpontra halasszák valamely cselekmény megtételének lehetőségét, vagy valamely másik időtartam kezdetét.

Ha egy minimumhatáridőt egy kötelező határidő követ, akkor a két időtartamot egybe kell számítani.

Eljárásjogi határidőt törvény vagy bírósági határozat állapíthat meg.

2 Az 1971. június 3-i 1182/71/EGK, Euratom rendelet szerinti munkaszüneti napok listája

Portugáliában a fent hivatkozott rendelet szerinti munkaszüneti napok a következők:

Január 1., nagypéntek, április 25., május 1., június 10., augusztus 15., december 8. és 25.

3 Melyek a különböző polgári eljárásokban alkalmazott határidőkre vonatkozó általános szabályok?

A portugál polgári eljárásjogban az az általános szabály, hogy különös rendelkezés hiányában a felek számára nyitva álló határidő 10 nap az intézkedések vagy bírósági eljárások kérelmezésére, a semmisségre való hivatkozásra, járulékos kérelem előterjesztésére vagy bármely más eljárás jog gyakorlására; a feleknek ugyancsak 10 nap áll rendelkezésére a másik fél beadványaira való válaszadáshoz (a polgári eljárásjogi törvény 149. cikke).

4 Amennyiben egy nyilatkozatot vagy eljárás cselekményt határidőn belül kell megtenni, mi a határidő kezdő időpontja?

Főszabály szerint valamennyi válaszadásra nyitva álló határidő a kérdéses cselekményről való értesítéssel kezdődik (a polgári eljárásjogi törvény 149. cikkének (2) bekezdése).

Az eljárás alatt a feleket jogi képviselőikén keresztül értesítik.

Ha az értesítés célja valamelyik fél személyes megjelenésre való felhívása, akkor a jogi képviselő értesítése mellett tértivevényes ajánlott levélként magának a félnek is megküldik a megjelenés időpontját, helyét és célját is tartalmazó értesítést.

A képviselőket e-mailben értesítik (további magyarázatért lásd a 2013. augusztus 26-i 280/13. sz. miniszteri rendeletet (*Portaria*)), és a számítógépes rendszer igazolja a közlés dátumát, felételezve azt, hogy az elküldéstől számított harmadik napon – vagy ha ez nem munkanap, akkor az azt követő első munkanapon – került rá sor.

A tértivevényes ajánlott levéllel történő kézbesítést „a tértivevény aláírásának napján megtörténtnek tekintik, és a címzett általi átvételt vélelmezik, még akkor is, ha a tértivevényt harmadik fél írta alá, ellenkező bizonyíték hiányában vélelmezve azt, hogy a levelet haladéktalanul átadták a címzettnek” (a polgári eljárásjogi törvény 230. cikkének (1) bekezdése).

Olyan írásbeli szerződésből fakadó pénzbeli kötelezettségek teljesítésére irányuló eljárások esetén, amelyben a felek megválasztották az értesítési címet, a megadott címen kerül sor a postai kézbesítésre, feltéve, hogy az eljárás tárgyának értéke nem haladja meg a 30 000,00 eurót, ha pedig meghaladja ezt az összeget, akkor az eljárás tárgya folyamatos termékértékesítésre vagy szolgáltatásnyújtásra vonatkozó kötelezettség. Ha a címzett megtagadja a tértivevény aláírását vagy a levél átvételét, a postai kézbesítő a levél visszaküldése előtt nyilvántartásba veszi az eseményt, és az esemény nyilvántartásba vétele alapján vélelmezik a kézbesítést. A határidő számításának kezdete az esemény nyilvántartásba vételének időpontja.

Ha a levelet azért küldik vissza, mert a címzett nem vette át törvényben meghatározott határidőn belül a postán, vagy azért, mert az értesítendő személy megtagadja a tértivevény aláírását vagy a levél átvételét, akkor a kézbesítést megismétlik, és újabb tértivevényes ajánlott levelet küldenek az értesítendő személynek. Ebben az esetben – hivatalos formanyomtatvány mellett – magát a levelet otthagyják, valamennyi kötelező információ másolatát mellékelve hozzá. A postai kézbesítőnek nyilvántartásba kell vennie a levél bedobásának időpontját és pontos helyét, és a kézbesítésről szóló feljegyzést azonnal továbbítani kell a bíróságnak. Ha a levelet nem lehet az értesítendő személy postaládájában kézbesíteni, akkor a postai kézbesítő értesítést hagy a címzettnek. Ebben az esetben a kézbesítést a postai kézbesítő általi nyilvántartásba vétel időpontjában vélelmezik megtörténtnek, vagy értesítés hagyása esetén az azt követő nyolcadik napon (a címzettet az utóljára kiküldött levélben tájékoztatják erről). Ez az az időpont, amikor az értesítéssel kiváltott eljárásjogi határidő megkezdődik.

Ha jogi képviselő, bírósági végrehajtó vagy bírósági titkár útján történik a kézbesítés, akkor a határidő akkor kezdődik, amikor az értesített személy aláírja a kézbesítési igazolást.

A polgári eljárásjog lehetőséget ad hosszabbításra (ez a jogalkotó által biztosított további időtartam) az értesítés helye és a tárgyalás helye szerinti bíróság közötti földrajzi távolságra, vagy arra a tényre figyelemmel, hogy az értesítendő személyt nem személyesen értesítették. Ilyen körülmények között a kötelező határidő csak e hosszabbítás elteltét követően kezdődik.

Kihirdetéssel vagy hirdetmény útján kerül sor a kézbesítésre akkor, ha az értesítendő személy tartózkodási helye bizonytalan, és ezt nyilvános honlapon való hirdetmény követi (lásd a korábban hivatkozott 2013. augusztus 26-i 280/13. sz. miniszteri rendelet 24. cikkét). Ilyen körülmények között az utolsó hirdetmény közzétételének napján vélelmezik a kézbesítés megtörténtét. A meghosszabbítható határidő a kézbesítés napján kezdődik; a válasz benyújtásának határideje a határidő jogszerű meghosszabbításának végétől kezdődik.

5 A határidő kezdő időpontját érintheti vagy módosíthatja-e az okiratok továbbításának vagy kézbesítésének módja (végrehajtó vagy postai szolgáltatás útján történő személyes kézbesítés)?

Igen. Lásd az előző kérdésre adott választ.

6 Ha a határidő számításának kezdete egy esemény bekövetkezéséhez kötődik, akkor a határidő számításakor figyelembe veszik-e az esemény bekövetkezésének napját?

Nem számít a cselekmény, esemény, határozat, kézbesítés vagy értesítés konkrét napja.

Nem számít a cselekmény, esemény, határozat konkrét napja, vagy a kézbesítés és/vagy értesítés határidőt megkezdő napja.

7 Ha a határidő napokban van kifejezve, akkor a feltüntetett napok száma naptári napokat vagy munkanapokat jelöl?

A törvényben vagy bírói végzéssel megállapított eljárásjogi határidő folyamatos. Az ítélezési szünetek alatt azonban felfüggesztésre kerül, kivéve, ha az eljárásjogi határidő hat hónap vagy annál hosszabb, vagy törvény alapján sürgősségi eljárásban felmerülő cselekmények esetében, kivéve, ha indokolással ellátott végzésében és a felek meghallgatását követően a bíróság határoz az eljárásjogi határidő felfüggesztéséről. Ha a valamely eljárási cselekmény elvégzésére nyitva álló határidő olyan napon ér véget, amikor a bíróságok zárva vannak, akkor az időtartam a következő munkanappal meghosszabbodik. Az ítélezési szünet december 22. és január 3. között, virágvasárnap és húsvét hétfő között, valamint július 16. és augusztus 31. között tart.

8 Ha a határidő hetekben, hónapokban vagy években van kifejezve?

Ha a határidő hónapokban vagy években van kifejezve, akkor a kezdőnapot ugyanúgy kell megállapítani, azaz az időtartam a kézbesítés, az értesítés vagy a kezdetet jelentő releváns esemény napját követő napon kezdődik.

9 Mikor jár le a hetekben, hónapokban vagy években kifejezett határidő?

Napokban kifejezett határidő esetében a kezdőnaphoz hozzáadják az időtartam napjainak számát, ahogyan ez a kérdés b) részére adott válaszban szerepel. A meghatározott napon kezdődik, és hetekben, hónapokban vagy években kifejezett határidő az utolsó hét, hónap vagy év megfelelő napján 24:00 órakor ér véget; ha a megfelelő nap az utolsó hónapban hiányzik, akkor az időtartam a hónap utolsó napján ér véget (a polgári törvénykönyv 279. cikkének c) pontja). A vasárnapok és az állami ünnepnapok ítélezési szünetnek minősülnek, ezért a vasárnap vagy állami ünnepnapon véget érő időtartamok az első munkanapra tolódnak akkor, ha bírósági tárgyalás szükséges a kérdéses cselekményhez.

10 Ha a határidő szombaton, vasárnap vagy állami ünnepnapon, illetve munkaszüneti napon jár le, meghosszabbodik-e a következő munkanapig?

A bíróságok csak munkanapokon működnek.

Valamennyi eljárásjogi határidő számítására vonatkozó szabály, hogy ha az eljárási cselekmény elvégzésére nyitva álló időtartam utolsó napja olyan napra esik, amikor a bírósági ügyintézés szünetel, akkor a határidő meghosszabbodik a következő munkanappal.

11 Vannak olyan körülmények, amelyek fennállása esetén meghosszabbodnak a határidők? Milyen feltételek mellett lehet hivatkozni az ilyen meghosszabbodásra?

A törvényben meghatározott eljárásjogi határidő a megadott esetekben meghosszabbítható. A felek egyetértése esetén a határidő egy alkalommal, ugyanolyan időtartammal meghosszabbítható (a polgári eljárásjogi törvény 141. cikke).

12 Melyek a fellebbezési határidők?

A fellebbezés benyújtásának határideje a határozat közlésétől számított 30 nap, sürgősségi eljárásokban, valamint a polgári eljárásjogról szóló törvénykönyv 644. cikkének (2) bekezdése és 677. cikke szerinti ügyekben 15 nap.

Ha valamelyik fél mulaszt, és nem kell értesíteni a polgári eljárásjogról szóló törvénykönyv 249. cikke értelmében, akkor a fellebbezés benyújtására nyitva álló határidő a határozat kihirdetésétől kezdődik, kivéve, ha a fél a határidő eltelte előtt teljesít, és ebben az esetben közölni kell vele az ítéletet vagy végzést, és az időtartam a közléssel kezdődik.

A szóbeli végzések vagy az eljárásban ismertetett ítéletek esetén a határidő attól a naptól kezdődik, amikor kihirdették azokat, feltéve, hogy a fél jelen volt, vagy idézést kapott az eseményre.

Ha a fent hivatkozott esetektől eltérően a közlés nem kötelező, akkor a határidő azon a napon kezdődik, amikor a személy tudomást szerzett a határozatról. Az ellenérdekű fél a fellebbezés benyújtására nyitva álló határidővel azonos határidőn belül válaszolhat a fellebbező beadványaira.

Beadványában az ellenérdekű fél vitathatja a fellebbezés megengedhetőségét vagy határidőben való benyújtását, valamint a fellebbező jogosultságát.

Ha a fellebbezés célja felvett bizonyíték újraértékelése, akkor a benyújtás és a válaszadás határideje 10 nappal meghosszabbodik.

Ha az ellenérdekű fél kéri a fellebbezés hatályának kiterjesztését, akkor a fellebbező a kérelem közlését követő 15 napon belül válaszolhat.

Ha több fellebbező vagy több ellenérdekű fél van, valamennyiük kérelmére önálló határidő irányadó, függetlenül attól, hogy különböző ügyvédek képviselik-e őket. A bíróság hivatala felelős annak biztosításáért, hogy valamennyi ügyet a kitűzött határidőn belül tárgyalják.

13 Módosíthatják-e a bíróságok a határidőket (különösen a személyes megjelenésre vonatkozó határidőket), vagy kitzúzhatnak-e hatámapot a megjelenésre?

A törvényben meghatározott határidőket nem lehet lerövidíteni.

14 Ha tartózkodási helyére tekintettel a fél hivatkozhatna a határidő meghosszabbodására, és az őt érintő cselekményről olyan helyen értesítik, ahol a tartózkodási hellyel rendelkező személyek nem hivatkozhatnak az ilyen meghosszabbodásra, ez a személy elveszíti-e az ilyen határidőre való hivatkozás jogát?

Az adott polgári keresettel kapcsolatos észrevételeinek előterjesztésére felszólított ellenérdekű fél határidőn belül terjesztheti elő védekezését. Ez a határidő meghosszabbítható, ha az értesítést a bíróság székhelye és az eljárás helye szerinti kerületen kívül kézbesítették. A védekezésre nyitva álló határidő meghosszabbítása nem az értesített személy lakóhelyétől függ, hanem attól, hogy az értesítést a bíróság székhelye és az eljárás helye szerinti kerületen kívül kézbesítették-e – [A polgári eljárásjogi törvény 245. cikke](#).

15 Melyek a határidők elmulasztásának következményei?

A kötelező határidő lejártával kimerül a cselekmény elvégzésére való jogosultság. Igazolt mulasztás esetén azonban a cselekmény elvégezhető határidőn kívül, és ettől függetlenül a határidőt követő első három munkanapon is, bíróság azonnali megfizetése mellett.

16 A határidő lejártá esetén milyen jogorvoslati eszközök állnak a mulasztó fél rendelkezésére?

Mint az a 14. pontban szerepel, igazolt akadályoztatás – vagyis a cselekmény időben való elvégzését megakadályozó, a határidővel érintett személyeknek vagy képviselőjüknek nem betudható esemény – esetében a cselekmény határidőn kívül is elvégezhető. Ilyen esetben az akadályoztatásra hivatkozó félnek azonnal be kell mutatnia az azt alátámasztó bizonyítékot.

Az igazolt akadályoztatástól függetlenül a cselekmény a fent írtaknak megfelelően, bírság megfizetése mellett elvégezhető a határidőt követő első három munkanapon belül; emellett a bíró egyértelmű pénzügyi nehézségek esetén, vagy ha az összeget nyilvánvalóan aránytalanul tartja, kivételesen határozhat a bírság csökkentéséről vagy elengedéséről – különösen olyan eljárási cselekmények esetében, amelyekhez nincs szükség jogi képviselő kijelölésére, és a cselekményt maga a fél tette meg.

További információk

[Igazságügyi politikáért felelős főigazgatóság](#)

[Igazságügyi igazgatásért felelős főigazgatóság](#)

[Hivatalos Közlöny](#)

[Jogi dokumentumtár](#)

Utolsó frissítés: 10/09/2019

Ennek a lapnak a különböző nyelvi változatait az Európai Igazságügyi Hálózat tagállami kapcsolattartói tartják fenn. Az Európai Bizottság szolgálata készíti el a fordításokat a többi nyelvre. Előfordulhat, hogy az eredeti dokumentumon az illetékes tagállami hatóság által végzett változtatásokat a fordítások még nem tükrözik. Sem az Európai Igazságügyi Hálózat, sem a Bizottság nem vállal semmilyen felelősséget, illetve kötelezettséget az e dokumentumban közzétett vagy hivatkozott információk és adatok tekintetében. Az ezen oldalért felelős tagállam szerzői jogi szabályait a Jogi nyilatkozatban tekintheti meg.